

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo Oblastne organizacije ptt. uslužbencev v Ljubljani.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. Naročnina 24 Din na leto ozir. 12 Din za pol leta.
Naročnina se plačuje naprej. Oglasi po dogovoru.

Rokopise in vprašanja za pojasnila je pošiljati uredništvu „Poštnega glasnika“ v Ljubljani, Pred Prulami 1. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravnništvo lista Sv. Jakoba trg 3. Rokopisi se ne vračajo.

Letnik VII.

V Ljubljani, dne 15. marca 1927.

6. številka

VIII. redna letna glavna skupščina

Oblastne organizacije poštних, telegrafskih in telefonskih uslužbencev v Ljubljani

se bo vršila

v nedeljo, dne 10. aprila 1927 ob 14. uri v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. — 2. Poročilo nadzorne komisije. — 3. Izprememba pravil. — 4. Določitev članarine za I. 1927. — 5. Volitev predsednika in odbora. — 6. Volitev nadzorne komisije. — 7. Predlogi in vprašanja.

Če glavna skupščina ob napovedanem času ne bo sklepčna, se otvori pol ure kasneje ob vsaki udeležbi članov.

Redni občni zbor

Poštnega doma r. z. z. o. z. v Ljubljani

se bo vršil

dne 19. marca 1927, ob 14. uri
v prostorih restav. Miklič, Kolodvorska ulica

s sledečim dnevnim redom:

1. Citanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. — 2. Poročilo funkcionarjev načelnstva. — 3. Poročilo nadzorstva. — 5. Predlogi. — 6. Slučajnosti.

Ce občni zbor ob določenem uri ne bo sklepčen se bo vršil čez pol ure ob vsakem številu navzočih zadužnikov.

Samostojni predlogi se morejo predložiti načelnstvu pisмено najkasneje 8 dni pred občnim zborom.

Vesti iz Beograda.

Kako je bilo že v zadnjem »Poštnem glasniku« objavljeno, se je mudil predsednik Obl. organizacije prejšnji teden v Beogradu, da se informira o različnih stvareh, ki zanimajo ptt. osobe, in da posreduje na mero-dajnih mestih za ugodno rešitev nekaterih teženj našega članstva. Zaradi pomanjkanja prostora objavljam tu samo o glavnih zadevah:

1. **Napredovanje v višje skupine.** Direkcijski predlogi za napredovanje uradnikov II. in III. kat. leže še pri ministrstvu. Začetkom aprila bodo podpisani ukazi ozir. dekreti v celoti, kakor je predlagalo ravnateljstvo. G. generalni direktor in šef personalnega odseka v ministrstvu sta priznala, da je slovensko ptt. uradništvo v primeri z drugimi direkcijami glede napredovanja resnično silno zaostalo in da se mora odslej voditi o njih več računa. Predsednik OPO je opozoril na drastične primere v ljubljanski direkciji, kjer so še vedno uradniki s 15—20 leti v 4. skupini in s 25—30 leti v 3. skupini. Merodajni faktorji niso mogli razumeti tega razlikovanja med uradništvom iste kategorije, ki nima primera v nobeni drugi direkciji, ter so obljubili, da so pripravljeni popraviti krivico, treba je le predlogov od direkcije. Za napredovanje služiteljev in zvančnikov je mero-dajno ravnateljstvo. Tudi tu se gode neverjetni primeri: zvančniki in služitelji s 15 do 18 leti so še vedno pripravniki.

2. **Zavarovanje pogodbenih poštarjev.** Zakon o zavarovanju delavcev določa, da mora delodajalec zavarovati tiste svoje uslužbence, ki v slučaju bolezni ne prejema-jo skozi 26 tednov rednih prejemkov. Poštna uprava se je postavila na komorno stališče, češ, pogodbeni poštarji dobivajo tudi v slučaju bolezni s pravilnikom o pog. poštah določene prejemke. Zato jih neče zavarovati za slučaj bolezni. Tako pravi, če tudi ve, da isti pravilnik določa, da mora pog. poštar v slučaju bolezni ali sploh kakršne koli odsotnosti plačati administratorja iz svojega žepa. Z drugimi besedami: kadar je pog. poštar bolan, dobi svojo plačo samo na papirju, kajti najmanj vso plačo — navadno pa več —

mora dati svojemu namestniku. Ministrstvu pripozna nepravilnost takega početja, vendar bi bilo bolj naklonjeno taki rešitvi tega vprašanja, da bi v slučaju poštarjeve bolezni plačala namestnika uprava sama. To bi upravo neprimerno manj stalo. Ker pa bi se pri znane-m zavlačevanju takih zadev rešitev življensko važnega vprašanja pog. poštarjev gotovo silno zavlekla, bo organizacija skušala izvesti stvar potom urada za zavarovanje delavcev in ministrstva za socialno politiko. Zakon bo poštno upravo prisilil, da bo zavarovala pogodbene poštarje ali pa jim plačevala administratorja v slučaju bolezni.

3. **Polovična železniška vožnja** za pogodb. poštarje ne najde pravega umevanja v pošt-nem ministrstvu. Tam merijo namreč vse p. p. po hrvatskih pog. poštarjih, češ da so pog. poštarji sami trgovci, gostilničarji, svinjerejci in sploh bogataši, katerim je pošta samo postransko opravilo in zaslužek. Zato da bi rabili pog. p. polovične vozovnice samo za vožnje po svojih kupčijskih poslih. Predsednik je razložil, da je tako naziranje glede slovenskih p. poštarjev silno zmotno, ker da je 80—90 odstotkov p. p. navezanih samo na svoje skromne prejemke. Ker minist-rstvo v lastnem delokrogu ne more tega dovoliti, napravi organizacija prošnjo na pro-metno ministrstvo, da dovoli tudi pog. poštarjem polovične vozovnice. Seveda ne po-zabi ob tej priliki opozoriti tudi na upoko-jence in na rodbine drž. uslužbencev.

4. **Otvoritev I. skupine II. kat.** To vprašanje, ki ga imajo poštne uradniške organi-zacije od 1. septembra 1923 dalje vedno na dnevnem redu, je toliko dozorelo, da je pred-ložen amandma k finančnemu zakonu za leto 1927-28, s katerim naj bi se razširila uredba o razvrstitvi tako, da bi prišli v I. skupino poleg dosedanjih še: upravniki pošt I. reda, višji kontrolorji direkcije (novo zvanje) in 5 odstotkov pt. uradnikov II. kategorije. Na ta način bi bilo v področju našega ravnatelj-stva okrog 40 uradnikov II. kategorije delez-nik I. skupine, kar je že skrajni čas. Izpolni-tev te zahteve zavisi še od finančnega mi-nistra, vendar je mnogo sigurnosti, da bo sprejeta. Težje bo sprejet drugi amandma, ki

določa za pb. uradnike s popolno srednje-šolsko izobrazbo 10 odstotni povišek.

5. **Všetje aspirantske dobe.** Organizacija je izročila spomenico in seznam prizadetih uslužbencev, katerim se ob prevedbi niso štela nenakupljena aspirantska leta, g. mini-stru za socialno politiko in pt. ministrstvu. Stvar je v najboljših rokah, zato je upati, da po tolikoletnem čakanju in drezanju uspe. Spomenico objavimo, če bo dopuščal pro-stor, v prihodnjem »Poštnem glasniku«. — V področju našega ravnateljstva je tudi še ne-kaj takih uradnikov, katerim se ob prevedbi na novi uradniški zakon ni priznala nakup-ljena aspirantska doba pred 18. letom staro-sti. Ker je to očitna krivica, ki se mora po-praviti, naj prizadeti takoj napravijo preko svoje pošte in direkcije na ministrstvo proš-njo za priznanje tiste službene dobe.

6. **Prestop zvančnikov-bivših podčastni-kov v III. kategorijo.** Ta stvar nima izgleda na povoljni uspeh. Čl. 7 uradniškega zakona je namreč vezan na čl. 73 zakona o ustroj-stvu vojske in mornarice. Ker je treba za to pojasnilo obširne razlage, prinašamo razlago k tej točki v »Uradnem koticu« današnjega »Poštnega glasnika«.

7. **Prestop služiteljev v kategorijo zva-nčnikov.** Ministrstvo je pripravilo zakonski predlog za ministrski svet, po katerem bodo mogli napredovati služitelji, ki imajo 5 let dobre poštne službe in ki napravijo posebni strokovni izpit, za zvančnike. Ministrstvo se namreč zaveda, da ne bo zvančniškega naraščaja z 2 gimnazijama. Nemara pa je med našimi služitelji še kak tak, ki je obisko-val obrtno nadaljevalno šolo. Tak ima kvali-fikacijo za zvančniško kategorijo. Zato naj napravi prošnjo na ravnateljstvo, ki ga bo unapredilo za zvančnika.

8. **Prestop v višje kategorije.** Glede mož-nosti, da pride pod določenimi pogoji zva-nčnik v III. kat., uradnik III. kat. v II. kat. in uradnik II. kat. v I. kat. je izdelalo minist-rstvo predlog za ministrski svet. Ta predlog, o katerem smo svoj čas že poročali, je padel v vodo. Zavrnilo ga je namreč ministrstvo pravde, češ da je poštna stroka že itak boljše razvrščena ko druge stroke in da za to ni potrebe v smislu čl. 245 uradn. zakona.

9. **Postavitev reduciranih poduradnikov za služitelje.** To je največja krivica, ki se godi bivšim poduradnikom, ki so bili pred 1. sept. 1923 upokojeni, pa so bili kasneje ponovno sprejeti v poštno službo. Ker niso imeli po novem zakonu predpisanih 2 razredov srednje šole, so bili postavljeni za služitelje. Dočim se jim je ob novi postavitvi priznala vsa prejšnja službena doba in prejšnja stopnja osnovne plače, se jim ni priznal njihov prejšnji čin. To krivico uvidi tudi ministrstvo, toda ne more pomagati, ker je vezano na zakon in na rešenje Drž. sveta. Drž. svet je namreč zavrnil postavitev reduciranih uslužbencev v prejšnji čin celo onim uslužbencem, ki jih je zakon zatekel v drž. službi, ki so bili torej 1. sept. 1923 prevedeni za zvanikičke, pa so bili kasneje upokojeni, nato pa zopet sprejeti v aktivno službo. Ta stvar se torej ne more prej rešiti, kakor z revizijo sedanjega zakona ali pa s posebnim zakonom.

10. **Vštetje vojaške službene dobe.** Vesti, ki se pojavijo od časa do časa, da bo vlada črtala že priznana vojaška leta, so brez podlage. Utegne pa se kdaj zgoditi, da se za naprej ta leta ne bodo priznavala v napredovanje. Glavna kontrola dela sicer težave in se še vedno pritožuje proti vštetju že davno priznanih vojaških let, toda poštno ministrstvo vsak tak priziv zavrne. Ministrstvo stoji namreč na stališču, da je treba po odločbi Državnega sveta od 23. decembra 1925 priznati vojaška leta vsem drž. uslužbencem, ki so stopili pred 6. septembrom 1919 v državno službo. Ker ne dela Drž. svet v tej odločbi nikake druge omejitve, imajo pravico do vštetja teh let tudi tisti uslužbenci, ki jih je zakon zatekel v začasnem svojstvu, samo da so bili že pred 6. septembrom 1919 v drž. službi. Zato naj prizadeji uslužbenci napravijo predpisno kolkovano prošnjo (5+20 Din) na ministrstvo za vštetje vojaške službene dobe.

11. **Natečaj za III. kategorijo.** Po obvestilu ministrstva naj bi ravnateljstvo takoj napravilo seznam praznih uradniških mest (vseh treh kategorij) ter ga predložilo mini-

strstvu s prošnjo za razpis natečaja. Ta natečaj se razpiše v prihodnjih mesecih, vendar bo število tako omejeno, da bodo mogli biti sprejeti v III. kategorijo samo zvanikički, dnevničarji itd., ki so že v poštni službi in imajo šolsko izobrazbo za III. kategorijo.

12. **Službena obleka nižjih uslužbencev.** Dražba za dobavo službene obleke poštним zvanikičkom in služiteljem je bila prvič razpisana v avgustu 1926. Ker ni bilo treh ponudnikov, dražba ni bila veljavna, zato se je vršila v septembru 1926, druga dražba. Na tej dražbi se je poverila dobava službene obleke najnižjemu ponudniku — nekemu tovarnarju iz Subotice, ki je prevzel dobavo po smešno nizki ceni. Po pogodbi bi bil moral izdelati obleko do 21. januarja t. l. V začetku januarja t. l. pa je javil, da izročene ga mu posla ne more izvršiti. Ministrstvo je pogodbo razveljavilo, kaucija je zapadla in na dobaviteljeve stroške se bo vršila 10. marca t. l. ponovna dražba. Če pojde po sreči, dobe uslužbenci to obleko enkrat v začetku poletja t. l. Ministrstvo zagotavlja, da ta obleka ne bo zapadla ter da so tudi že odobreni krediti za letošnje letno in zimsko obleko.

13. **Hitrejše nakazovanje pokojnine.** Ker je sedaj odvisno izplačilo pokojnine od odobrenja Glavne kontrole, morajo čakati upokojeni uslužbenci po 2 meseca na pokojnino, kdor pa ima različna službena leta (v drugi stroki, vojaška itd.), ta pa mora čakati po 3 do 4 mesece ali še več. Nekatere direktije te nesocialne naredbe Gen. direktije drž. računovodstva ne upoštevajo, ker znajo same preračunati, koliko pokojnine pritiče upokojenemu uslužbencu. Zato pokojnino takoj nakažejo, potem pa čakajo na odobritev Glavne kontrole. Reklo se mi je, da bi to šlo tudi v Ljubljani, kjer pri pošti nimamo krajevne kontrole. No, naše ravnateljstvo je drugačnega mnenja, zanj je merodajna samo naredba, ki pravi, da se nakaže pokojnina šele po odobritvi Glavne kontrole.

14. **Provizionisti.** Malokdo ve, da so pri pošti upokojeni uslužbenci, ki imajo samo 10 do 12 Din mesečne pokojnine. To so pro-

vizionirani poštni sli, za katere se je organizacija vsa leta že toliko prizadevala. Če ne pride v zadnjem hipu kakšna nesreča, bodo ti reveži z novim proračunskim letom vendar enkrat odrešeni. Ministrstvo je napravilo amandma k finančnemu zakonu za l. 1927-28, ki se glasi: »Provizionirani poštni služitelji se smatrajo za upokojene državne služitelje. Pokojnine in draginjske doklade, tako za nje kakor za njihove vdove in sirote grede za l. 1927-28 iz proračuna ministrstva za pošto in brzojav.« Prepis tega predloga je izročil predsednik OPO v Beogradu slovenskim članom finančnega odbora ter jih zainteresiral za stvar. — Vseh provizionistov je 230, njihove provizije znašajo 13.700 Din na leto. Po novem bo za to potrebna vsota 1.251.800 Din, ki je že zapopadena v proračunu za l. 1927 in 28. S tem bodo dobivali provizionisti take pokojnine, kakor upokojeni služitelji, kar znači za nje velikansko zvišanje.

Poleg teh stvari bi bilo še nekaj manj važnih, ki jih pa zaradi pomanjkanja prostora ne morem objaviti.

Jos. Jakše, predsednik OPO.

Organizacijsko gibanje.

POŠTNI DOM.

Iz zapisnika seja načelstva dne 21. februarja in z dne 7. marca 1927.

Odsek za izdelavo načrta za izvedbo efektne loterije je predložil načelstvu dva načrta, in sicer enega za efektno in drugega za denarno loterijo. Načelstvo je oba načrta v bistvu odobrilo in sklenilo predložiti obnemu zboru glede izvedbe loterije obširno poročilo. Občni zbor naj odloči, ali se loterija izvede, in katera. — K zadruzi je pristopila med drugimi tudi krajevna skupina Osred. društva niž. usl. v Mariboru s 50 deleži. — Po poročilu blagajnika o letnem zaključku sklepa načelstvo, ki se soglasno odobri. — Tov. blagajnik se poblasti, da sestavi in predloži obnemu zboru v odobrenje proračun upravnih stroškov za leto 1927.

Izkaznice. Člani »Poštnega doma«, ki so popolnoma vplačali podpisane deleže, lahko dobe združne izkaznice ob uradnih urah zadruge »Poštni dom« vsako soboto od 17.—18. ure. Članom z dežele razpošljemo izkaznice, da se izog-

Ljubljanska pošta.

(Nadaljevanje.)

Naredbenik določa nadalje tem osebam za revizijo uradov (Amtsvisitationsreisen) povračilo potnih stroškov. Tudi tu vidimo administrativno službo strnjeno s prometno.

V ljubljanski guberniji je bila erarična stranska pošta v Beljaku izpremenjena v poštni inspektorat. Kje in koliko je bilo inspicientov, ni znano.

Pozneje so naslove »višja pošta« in »stranska pošta« opustili, ostale so samo »pošte« (erarične ali neerarične) in »poštne postaje«. Pošte so imele samo manipulacijsko službo, poštne postaje pa prevoznisko, vendar so nekatere postaje vršile tudi manipulacijsko službo; v tem slučaju se je imenovala »pošta in poštna postaja«.

Ustvarili so še drug tip pošt, ki so ga imenovali »pisemska zbiralnica« (Briefsammelung). Zbiralnice so se pečale samo s pisemsko pošto, sem in tja tudi z malimi zavitki, imele so enkrat ali dvakrat na teden zvezo s sosednim poštним uradom po peškem slu, redko z vozno pošto. Najstarejše pisemske zbiralnice, zvezane z ljubljansko pošto, so bile v Idriji, Škofji Loki in Ribnici.

Manj znan tip je bila »poštna ekspedictja« (Postexpedition). Avstrija je l. 1841. ustanovila poštno ekspedictjo v Beogradu, za katero je veljala avstrijska pisemska tarifa. Imela je dvakrat na teden zvezo z erarično obmejno pošto v Zemunu.

Srbi niso bili oblagodarijeni s poštными napravami kakor Slovenci in Hrvati, kajti Turčija ni imela pošt niti v pravi Turčiji, kaj šele v podjarmljenih deželah, v Bolgariji, Srbiji in Rumuniji. Zgolj v uradne svrhe se je država posluževala Tartarov na konjih, ki so prenašali uradno pošto. Edino Avstrija in Rusija sta imele lastne poštne zveze za svoja poslaštva in konzulate. Odvisno je bilo od naklonjenosti teh držav, ako se je je poslužil tudi turški državljani. Po osvoboditvi so Srbi morali pošto šele ustanoviti.

1.

S to dobo je za pošto napočil nov čas ter se porodil v nji nov duh in napredek, čigar sadove uživamo še danes. Dogodki in izpremembe se v tej dobi kupičijo s tako naglico, da jim komaj sledimo. Hočem jih navesti in opisati kronološko.

Dve važni pridobitvi, poenostavljenje pisemskega pristojbenika in iznajdba poštних znamk, sem uvrstil v to dobo kot predhodnici železnice in brzojava.

Pristojbenik za pisma je bil do tedaj v vseh državah zelo kompliciran, ker se je poština računala po teži pisma in po oddaljenosti kraja, na obe strani po več ali manj stopenj. Nekaj pred 1840. pa se je na Angleškem oglašil mož Rowland Hill, ki je

⁵⁸ Verordnungsblatt der Obersten Hofpostverwaltung 1848, 305. — v knjižnici ljubljanskega poštnega ravnateljstva.

začel stari sistem napadati ter nasvetovati enostavnejšega. Oddaljenost kraja naj se ne uvažuje več po tolikih stopnjah, kakor poprej. Po hudih bojih s konservativnimi krogi je Hilljeva ideja zmagala in 10. januarja 1840. je bil novi sistem (penny) na Angleškem uveljavljen, od koder je polagoma prehajal v druge države. V Avstriji so ga uvedli 1. avg. 1842. Imenovali so ga »Portoregulativ«. Poštna uprava ga v naredbeniku⁵⁸ utemeljuje takole:

Poštni promet je začel zadnja leta naglo narasčati, pri tem pa se je pokazalo, da dela veliko oviro stari pisemski pristojbenik, ki določa poštino ne samo po teži, ampak tudi po razdaljah, in sicer kar na 7 stopenj. Da se ta hiba na mah odpravi, je sklenila dvorna komora na predlog najvišjega dvornega poštnega upraviteljstva, da prenehajo pošte računati poštino po starem sistemu, ki ima za razdaljo 7 stopenj, in začno poslovati po novem regulativu, ki določa samo 2 stopnji, prvo do 10 milj, drugo pa preko te razdalje. Tako bo manipulacija hitrejša, ustrezno bo pa tudi občinstvu, ki bo poštino lahko za vsak primer preračunalo, kar do zdaj ni moglo.

Novi regulativ je olajšal računanje tudi po teži, ker so število stopenj tudi tam zmanjšali.

2.

Skoraj istočasno je zagledala beli dan poštna znamka in sicer zopet na Angleškem.

⁵⁹ Verordnungsblatt der Obersten Hofpostverwaltung 1845, 82 in nasl. v knjižnici poštnega ravnateljstva v Ljubljani.

nemo prevelikim stroškom za poštino, za vse člane pri eni pošti skupno takrat, ko bo večina članov izplačala deleže.

Bloki. Pošte, ki prejmejo odkupne bloke v razpečevanje, ponovno prosimo, da ne vračajo blokov zadrugi, ako jih ne morejo takoj razpečati, ampak da poskušajo bloke razprodati od časa do časa, kakor so pač prilike ugodne.

Pristopnina. Vse člane zadruga opozarjamo, da plača vsak član v smislu pravil in sklepa obč. zbora pristopnino v znesku 10 Din ne glede na število podpisanih deležev. Oni članom, ki niso vplačali pristopnine takoj ob pristopu, se odtegne pristopnina od službenih prejemkov po vplačilu deležev (kot zadnji obrok). Opozarjamo člane na to in jih prosimo, da se glede odtegljajev za »Poštni dom« v nobenem slučaju ne obračajo na pošto ravnateljstvo (rač. odsek), ampak prosijo za posojilo vedno le zadrugi »Poštni dom«.

Darovi. Po eno obveznico 7% tnega drž. posojila sta darovala p. t. zvančnika Gruber Josip in Kavčič Franc. — Hvala.

Občni zbor. Vse člane ter vse poštne in čestovne nameščence opozarjamo na redni letni občni zbor »Poštne doma«, ki bo na Sv. Jožefa dan, 19. marca t. l. ob 14. uri v prostorih restavracije Miklič, Kolodvorska ulica v Ljubljani, in jih vabimo, da se ga gotovo udeležijo. Od požrtvovalnosti in stanovske zavednosti vseh poštne nameščencev je odvisno, koliko in kdaj bo naša akcija uspela. Zato upravičeno pričakujemo, da bo udeležba od strani vseh poštne nameščencev tako častna, kakor to naša koristna in potrebna akcija zasluži.

ZAPISNIK

odborove seje OPO od 22. februarja 1927.

(Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Dopisi. 3. Poročilo predsednika. 4. Redna letna glavna skupščina OPO. 5. Predlogi in vprašanja.)

1. Zapisnik zadnje seje se prečita in brez debate odobri. Predsednik poda pojasnilo k posameznim točkam ter raztegne izdajo izkaznic za gledališke predstave še na podpredsednika tov. Čampe za Ljubljano 1 in blaginika tovariša Martinška za Ljubljano 2.

2. Prečitajo se dopisi poštne hranilnice v Beogradu glede izplačila razlike služiteljem poštne hranilnice, dopis od Saveza ptt. uslužbencev v Beogradu, ki zahteva poimenski izkaz vseh članov organizacije, in dopis Oblastne organizacije v Splitu, ki poklanja »Poštnemu glasniku« 100 Din za tiskovni sklad. Predsednik prečita tudi privaten dopis predsednika Društva poštne

upraviteljev, v katerem poroča, da se bo vršil njihov občni zbor 6. marca t. l. in vabi predsednika OPO, da se udeleži tega občnega zbora v Celju. Glede na to, da je na dnevnem redu razpust društva poštne upraviteljev, sklene odbor, da se udeleži predsednik tega občnega zbora.

3. Predsednik poroča o občnem zboru Osrednjega društva nižjih poštne uslužbencev, s katerim je prav zadovoljen. Občni zbor je sprejel pravila v smislu in duhu Oblastne Organizacije. Obžaluje, da so se med članstvo tega društva zanesla osebna nasprotstva, ki niso v prid društvene discipline. Graje je tudi vreden nastop nekaterih krajevnih skupin, ki vidijo preveč sebe, ne upoštevajo pa višjih edinic organizacije. Tako separatistično stremenje je na škodo skupnosti in posameznim članom tega društva. — Dalje ponovno priporoča društvu nižjih uslužbencev, da se včlani v Zvezo državnih nameščencev, ker drugače ne more jamčiti, da bodo nižji uslužbenci pri reviziji zakona prišli na svoj račun. — Predsednik poroča o izprerembah na vodilnih mestih ministrstva in o pozdravni brzojavki, ki jo je poslal g. generalnemu direktorju ob nastopu njegove službe. Dobro bi bilo, da se zastopnik organizacije osebno pokloni in pozdravi nove funkcionarje ministrstva ter intervenira pri njih o različnih težnjah ptt. uslužbenstva. Predsednik našteva glavne točke, ki bi potrebovale, če ne že rešitve, pa vsaj informacije, v kakšnem stadiju se nahaja rešitev teh zadev. — Po predsednikovem poročilu sklene odbor soglasno, da naj predsednik odpotuje v Beograd, da intervenira odnosno se informira v posameznih zadevah. Odbor tudi sklene, da naj poroča predsednik o uspehu potovanja na sestanku Obl. organizacije v Mariboru 5. marca t. l., drugi dan nazaj grede pa v Celju. Na ta sestanek se odpošlje s predsednikom tudi blaginjak Martinšek, da razloži zlasti nižjim uslužbencem pomen in namen organizacije.

4. Na predlog predsednika se sklene, da se bo vršila redna letna glavna skupščina Obl. organizacije 3. aprila t. l. ob 14. uri v Mestnem domu s sledečim dnevnim redom: a) Čitanje zapisnika zadnje glavne skupščine, b) poročilo predsedstva, c) poročilo nadzorstva, d) volitve, d) določitev članarine, e) predlogi in vprašanja.

5. Ker so se vse eventualnosti obširno obravnavale pri navodilih predsedniku za potovanje v Beograd in ker se je seja že itak precej zavlekla, da predsednik samo kratka pojasnila na posamezna vprašanja, na kar zaključi sejo ob 22.45.

Med zgodovinarji je kmalu nastal hud boj, kdo jo je prvi izumil, oziroma kdo je njen duševni oče, ker ideja poštne znamke se je porajala v glavah raznih ljudi že prejšnja stoletja. Tako imenujejo neko dvorno damo Ludvika XIV., iz istega stoletja tudi nekega Angleža, nadalje v začetku XIX. stoletja švedskega poročnika Trebembra (Treffenbach in Treffenberg). Toda njih ideje so bile neplodne, ker nobena država se jih ni hotela oprijeti. Šele l. 1840. je ideja poštne znamke vnovič oživila na Angleškem, to pot s popolnim uspehom.

Ker je bilo takrat ime Rowlanda Hilla radi njegovega penny-sistema popularno, so smatrali njega in nekateri ga smatrajo še danes tudi za izumitelja poštne znamke. Večina zgodovinarjev je vendar izrekla, da je pravi izumitelj James Chalmers, tiskar in knjigar v Dundee. O tem bi tudi jaz dalje ne razpravljaj, ako bi ne bil v Schweiger-Lerchenfeldovi knjigi »Das neue Buch von der Welt-post« naletel na drugo prav zanimivo vest.

Schweiger-Lerchenfeld piše: »Vprašanje izuma poštne znamke je zamotano tudi še radi sledeče dogodbe. L. 1858. je takratni namestnik državnega knjigovodje na Dunaju L. Koschier začel trditi, da je izumitelj poštne znamke. Nato je saksonsko

finančno ministrstvo naročilo višjemu poštne ravnateljstvu v Leipzigu, da o zadevi pozveduje in poroča. Odgovor se je glasil za Koschierja ugodno, ker so spisi, ki jih je predložil, jasno dokazali, da je imenovan že 1836. poslal na avstrijsko vlado predlog, da odpravi frankiranje v gotovini in uvede poštne znamke. Koschier še celo trdi, da je l. 1835. torej še pred Rowlandom Hillom, v Ljubljani v pogovoru z nekim Angležem po imenu Galway, omenil sistem enostavne pisemske tarife, kar je, kakor je sam pozneje zatrjeval, dalo povod Hillovi reformi.«

Obžalovati je, da pisatelj ni navedel virov, iz katerih je zajel zgornjo vest, ker je s tem vzel poznejšim zgodovinarjem možnost, da bi raziskovali to vprašanje dalje. Tudi potrebuje dogodka, kakor jo je Schweiger-Lerchenfeld opisal, stvarnih pojasnil. V početku omenja pisatelj, da se je Koschier smatral za izumitelja poštne znamke, proti koncu pa pripoveduje o njem, da je trdil, da je Hillova reforma njegova ideja, katero je pač edino Galway mogel odnesti na Angleško. Kaj naj torej pripisujemo Koschierju, idejo poštne znamke, ali Hillovo tarifno reformo, ali oboje? Zanj se mi zdi le preveč, zato nas Schweiger-Lerchenfeld z opisano dogodbico nikakor ni zadovoljil.

Oseba L. Koschierja me je vendar zanimala zato, ker je bil l. 1835. v Ljubljani in

To in ono.

Današnja številka se je zakesnila za dva dni zaradi sklepanja o glavni skupščini OPO, ki je imela šele 12. t. m. sejo o tem. Zaradi obširnega predsednikovega poročila, ki je zdaj najbolj aktualno in se je moralo objaviti, je izostalo mnogo materiala, ker nam trajno primanjkuje prostora. Izostati je moralo več dopisov z dežele, poročilo o občnem zboru nižjih uslužbencev in gospodarske zadruga, kakor sploh vsa rubrika »Gospodarstvo« in še več drugih stvari. Zato izide prihodnja številka na šestih ali celo na osmih straneh. Prihodnja številka bo sploh zanimiva, zato pridobite nove naročnike za 2. četrtletje.

Sestanek OPO v Mariboru in Celju. Obl. org. je priredila 5. marca v Mariboru in 6. marca v Celju sestanek članstva OPO. Poročala sta predsednik Jakše in blaginjak Martinšek. Mariborski sestanek je krasno izpadel, tudi celjski je bil še precej dobro obiskan.

Zopet klofuta državnemu uradništvu. Državni uslužbenci že leta in leta živitarimo. Z mesečnimi prejemki krijemo jedva izdatke za hrano in stanovanje. Za obleko in druge potreščine ne ostane nič. Ali je potem čudno, da se uradništvo čim dalje bolj pogreza v dolgove. Kako smo zadolženi vsi vprek, vedo najboljše razne posojilnice in konsorcijske, katerim smo plačali za posojila samih obresti že tisoče in tisoče. Ako bi nam bila država v svojem času razliko izplačala, bi danes vsekakor kolikor toliko laglje dihal. Može, ki so sedeli kdaj ali pa še sede v vladi, so petični ljudje s sijajno plačo, pa ne čutijo današnje draginje, zato tudi ne vidijo naše bede, ne slišijo naših prošenj. Za nas imajo toliko socialnega čustva kakor kameniti kipi. Zadnje dni so nam podražili zdravljenje v bolnicah od 10 na 50 Din dnevno. Da je to obubošanemu državnemu nastavljenju sila hud udarec, je povsem umljivo. Drugi udarec je pa zasklel uradništvo ljubljanske poštne hranilnice. Utrgali so jim kar polovico letošnje bilančne nagrade za — poplavlence. Kar počenjajo naše vlade z uradništvom, je škandal, da večji ne more biti.

Honorarji za »Poštne glasnike«. Po pravilniku za »Poštne glasnike« pripada vsakemu dopisniku člankov in dopisov, ki so objavljeni v »Poštnem glasniku«, za vsakih 5 cm tiska 6 Din honorarja. Te nagrade se izplačujejo za nazaj 20. marca, 20. junija, 20. septembra in 20. decembra. Zato naj se zglase ljubljanski pisci v prvem četrtletju 1927 objavljenih člankov po 20. marcu t. l. pri upravitelju lista g. Saleharju, ki jim izplača pripadajoči honorar. Seboj naj prinesejo izpolnjeno potrdilo: »Podpisani..... potrjujem, da sem prejel danes

ker je Koširjev pri nas dosti, sem se nadejal, da ga zasledim v kakih knjigah ali listinah v Ljubljani kot domačina. Deloma se mi je to posrečilo.

Pregledujoč šematizme sem naletel v letniku 1837. na računskega ingrosista pri pokrajinskem državnem knjigovodstvu (Provinzial-Staatsbuchhaltung) v Ljubljani, na Lovrenca Koschierja. Tako sem ga našel v vseh letnikih do 1848, ko šematizmi prenehajo, samo da je pozneje že računski oficial in član zgodovinskega društva. Schweiger-Lerchenfeldov L. Koschier bi torej mogel biti identičen z ljubljanskim Lovrencem Koschirjem tudi, ako je bil l. 1858. na Dunaju namestnik državnega knjigovodje, ki bi v mlajših letih mogel biti samo ingrosist in računski oficial v Ljubljani. Našel sem ga v šematizmu l. 1837, morda je začel služiti že v drugi polovici l. 1836. in prišel prvič v šematizem 1837. Ako je bil isti Koschier l. 1836. v Ljubljani, mogel je biti tudi že l. 1835., bodisi v drugi službi, ali pa je čakal, da vstopi v državno. Skušal sem Koschierja poiskati še v nekaterih ljubljanskih arhivih, toda brez uspeha, ker viri niso ohranjeni.

Toliko o početku poštne znamke. Anglija je prva uvedla poštno znamko l. 1840., Avstrija pa l. 1850.

(Dalje prih.)

.... Din (znesek vpiše pri upravniku, kjer izve, koliko mu pripada) kot honorar za „Poštni glasnik“ v 1. četrtletju 1927. — V Ljubljani, dne.... 1927. — Podpis: — Izvenljubljanskim dopisnikom pošljemo denar po nakaznici. Manjši zneski od 10 dinarjev se ne izplačujejo četrtletno, marveč šele takrat, če se kaj pošlje za list, da se nabere večji znesek.

Zahvala. Osrednjemu društvu nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev, podružnica Maribor, se najiskreneje zahvaljujem za nakazano mi podporo v moji težki bolezni. — Vinko Bauman, pomožni konduktor v Mariboru.

Uradni kotichek.

Prestop zvaničnikov — bivših podčastnikov v III. kategorijo.

Zadnji odstavek čl. 7 uradniškega zakona pravi: »V stroke III. kategorije se morejo sprejeti tudi podčastniki, kateri nimajo predpisane šolske izobrazbe, a so odslužili 15 let nepretrgane in dobre vojaške službe ter so izpolnili ostale pogoje, ki jih predpisuje zakon o ustroju vojske.« Razlaga g. Cavalierija k uradniškemu zakonu pa pravi v svojih pojasnitvah k temu členu še sledeče: »Ta izjema se pa ne nanaša na osebe, ki so si pridobile po 12 letih službovanja v bivši avstro-ogrski vojski vojni certifikat, pa se niso zatele 1. sept. 1923 v državni službi.«

Z ozirom na ta določila so ne samo prizadeti uslužbenci, nego tudi organizacija pri vsaki priložnosti zahtevali, da se prevedo zvaničniki — bivši podčastniki v 12. ozir. 15 leti vojaške službe v III. kategorijo. Izgleda, da so ta določila zmešala celo službeno oblastvo, ker je ravnateljstvo nekatere take prošnje zavrnilo z motivacijo, da ni nobenega mesta III. kategorije praznega.

V resnici pa je stvar precej drugačna. Deloma ti uslužbenci sploh nimajo te pravice, deloma pa je ta določba za nje brez praktične pod-

lage. Najprej moramo vedeti, da ti uslužbenci nimajo direktne pravice za III. kat., ampak jih država samo **more** (sme, lahko, če hoče) prevesti v III. kat. Glavno pa je to, da se ni nihče ustavil pri zadnjem odstavku citirane določbe, ki pravi: »... ter so izpolnili ostale pogoje, ki jih predpisuje zakon o ustroju vojske.« — Pred vsem nam je torej treba vedeti, kaj določa ta zakon in ali velja za naše poduradnike. Sporni člen 73 zakona o ustroju vojske in mornarice od 9. avgusta 1923 se glasi:

»Podčastnik, ki navršil 15 let nepretrgane dobre podčastniške službe v stalnem kadru, pa želi, da iz njega izstopi, ima pravico do odgovarjajoče ukazne ali neukazne službe v strokah civilne državne službe ali v vojski. Taki podčastniki se postavljajo za uradnike odgovarjajočih kategorij civilne državne službe, za katero imajo sposobnosti, in sicer:

a) Podčastniki z dovršenimi 15 do 17 leti podčastniške službe v 3. stopnjo III. kategorije, oni z dovršenimi 17 ali več leti podčastniške službe pa v 4. stopnjo III. kategorije po zakonu o uradnikih i ostalih drž. uslužbencih civ. reda. Obe ti kategoriji podčastnikov vstopijov civ. drž. službo kot začasni uslužbenci in to za eno leto, v katerem času morajo končati prakso za prehod v stalno službo tiste stroke in kategorije civilne državne službe. Ta čas ostane podčastnik glede prejemkov pri svojem kadrovskem poveljstvu in ta čas se mu kot dopust ne šteje kot služba na ponovnem roku. To prakticiranje odobri minister za vojsko in mornarico. Vsak resorni minister mora v proračunu vsakega leta zasigurati toliko mest za odslužene podčastnike, kolikor jih zahteva vojni minister. Podčastnik, ki je tekom pripravljanja za civilno službo ocenjen kot sposoben za to službo, se postavlja v početku prvega naslednjega proračunskega leta za stalnega uslužbenca-uradnika dotične kategorije civ. službe.

Podčastnik, ki je na pripravljanju ocenjen kot nesposoben, se vrača v svojo vojaško edinico in ne more več dobiti odsotstva za ponovno prakticiranje.

b) (itd., dalje ne pride za nas pošte).

Iz teh določil je jasno razvidno, da so ti pogoji za naše stare poduradnike — bivše podčastnike nesporejmljivi. Tista opazka v Cavalierijevi razlagi čl. 7 uradn. zakona, da ta izjema ne velja za bivše a. o. podčastnike z 12 leti vojaške službe, ne izpremeni na stvari nič. Tega ni v zakonu nikjer omenjenega, zato Cavalieri mimogrede omeni, da to za bivše naše podčastnike ne velja, razen če so bili že ob prevedbi uradniki. To je pa samo ob sebi umevno.

Glede uvrstitve podčastnikov v 3. ozir. 4. stopnjo (ne skupino) III. kat. je čl. 73 zakona o vojski v nasprotju s čl. 137 in čl. 241 uradniškega zakona. Kajti po onem zakonu pride s 15 do 17 leti v 3., s 17 in več leti pa v 4. stopnjo, dočim bi prišel po našem zakonu v 6. stopnjo. Ministrstvo pravde ozir. Centr. komisija za tolmačenje zakona je z odredbo št. 79.025 od 14. decembra 1926 rešilo, da velja za te podčastnike glede uvrstitve v stopnjo osnovne plače čl. 73 zakona o vojski in mornarici, ker je ta zakon kasneje stopil v veljavo kakor uradniški zakon.

Zobni atelje

IVAN RADOVAN

se nahaja

v Ljubljani, Selenburgova ulica 4/I.

(Poleg glavne pošte)

Za »Obl. organizacijo ptt. uslužbencev v Ljubljani« izdaja in urejuje Joško Jakše v Ljubljani. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek v Ljubljani.

Tkalnica platnena in bombaževa blaga
Siegel & drug d. z o. z. Ljubljana
Dunajska cesta št. 21. Telefon 719.
WIEN SVITAVY
Kat. I. 55. Brzojavi: SIGEROS. (C. S. R.)

Avto vozi
brez bencinal Kuri z bukovim ogljem!

Jugo-Hag, Ljubljana
Bohoričeva ulica št. 24. Telefon št. 506.

Manufakturna veletrgovina
Hedžet & Koritnik

Brzojav: Hedžet Ljubljana Telefon št. 75

Tvornica dežnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana,
Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov in sprehajalnih palic.

Najboljši šivalni stroji in kolesa
GRITZNER, ADLER
ter švicarski pletilni stroj
DOBRED, edinele pri
JOSIP PETELINC, Ljubljana
Najnižje cene. Tudi na mesečna odplačila. 10 letna garancija.

Manufakturna veletrgovina
FELIKS URBAN, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 1

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah.

Anton Krisper
Mestni trg 26 - Stritarjeva ul. 3

Prodaja vsake vrste čevljev in galanterijskega blaga po najnižjih cenah

Za nakup vseh pisarniških potrebščin se priporoča

tvrdka

50

M. TIČAR, Ljubljana.

Selenburgova ul. 1 in Sv. Petra cesta 26.

Leopold Šušteršič
Ljubljana, Dunajska cesta 41.

Splošno sedlarstvo ter specialno lakiranje vseh predmetov v ognju ter zračnim potom.

THE REX CO.

Ljubljana, Gradišče 10 — Zagreb, Sa m šte 56

Telefon št. 268 interurban. — Ustanovljeno 1906.

Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisarniških potrebščin. Pisalni stroji na obroke.

Lavrenčič & Co.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 47

pr poroča svojo veliko zalogo rezanega in tesanega lesa, kakor tudi žagana in sekana drva za kurjavo; dostavlja jih tudi na dom.

R. Miklauc — „pri Škofu“

Lingarjeva ulica

LJUBLJANA

Pred škotijo

nudi cenjenim poštanim uslužbencem iz svoje bogate zaloge za pomladansko sezijo moškega sukna, kamgarna, koverkota, ševjota, najnovejše volneno blago za ženske obleke in plašče, svilo, popeline, trikoline in cefirje v najmodernejših barvah in vzorcih, različne kretone in šifone iz slovitih tvornic B. Schroll za posteljno in telesno perilo, gradelne za madrace, razno podlogo ter drugo volneno in bombažasto blago.

NA OBROKE!

NA OBROKE!

Cene nizke in točne iste kakor proti gotovini!

Samo češko blago.

Najsolidnejša postrežba.